

Annál inkább azon van, hogy az író, akinek értékét megismerte, be is mutassa olvasóinak. Elmondja, nem érti, miért nem szeretik például Szabó Magda Ókútját; Palotai Erzsi bűvöletébe esett ennek az írásműnek. „S ha zenéjét nem is tudom hibátlanul eldalolni, körülöng, átfon, áthatja saját gyermekkori emlékeimet, átítatja az én múltamat is, feltámad a gyermekkorom, hasonlít és különbözik, együttárad és elágazik.” Palotai Erzsi jellemrajza ez a könyv: egy őszinte lény szólal meg. Megírja árvaságát, szegénységét, nővéreitől örökölt ruháit, hirtelen, maga készítette öltönyét. De ne higgyük, hogy nincs kritikai észrevétele. Ascher Oszkár tanítványa volt, hálásan emlékezik mesterére. De megírja, hogy Ascher 1945 után „felkattintotta a szabványhangot”. Palotai Petőfinek nem a forradalmi verseit szerette, hanem a leírókat s a Tündérrálmot.

Mivel jó megfigyelő, kitűnő író is: „Ahol a két szegény karja kilátszott a hosszú ujjú hálóingéből, mint egy vonalakból álló gyermekrajz, olyan hihetetlenül vékony, két ág volt csupán” — írja Simonffy Margotról, amikor meglátogatja a haldokló művésznőt. (Ki tudja még, ki volt ez a kivételes tehetségű szavalóművésznő?) Milyen nagyszerűen jellemzi Medgyaszay Vilma nevetésének skáláját és a sírását, ámításait, hízelgéseit, hazudozásait, mindent, ami emberi. Török Erzsiről megtudjuk, hogy „legeslegjobban a magyarságot szerette”, ebben égett el. Hogyan tudott fohász-kodni énekével, karjait felemelve és lehullatva. Érdekes emlékeit őrzik Veres Péter levelei, Füst Milánéi. Leírja, hogyan sírt Kassák: „... rezzentelen, merev, csak a könnyei folynak.” Illyést úgy jellemzi, hogy „... egy időben él benne mind Petőfi ifjúsága, mind Arany férfikora.” Illyés szigorú mondandóját „olyan napsütötte humorral, olyan elragadó mondattannal közli”, hogy örömtől csal az arcára. A magyar irodalom hív szolgálojának emlékeit gyűjtötte össze Palotai Erzsi. (*Szépirodalmi*, 1974.)

SZALATNAI REZSÓ

